

Utvidgning av strandskyddsområde i Hylte kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (MB) om utvidgat strandskydd i Hylte kommun;

1. på de landområden vid sjöarna Bolmen, Stora Färgen, Mellan-Färgen, Södra Färgen, Jällunden och Unnen som ligger inom 200 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen beslutar även med stöd av 7 kap. 14 § MB att utvidga strandskyddet i vattenområden i Hylte kommun;

2. i sjöarna Bolmen, Mellan-Färgen, Södra Färgen och Unnen ut till 200 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen upphäver det 1975-06-30, dnr 11.123-26-75, beslutade förordnandet om strandskyddsbestämmelser i den del som avser Hylte kommun.

Strandskyddets utbredning åskådliggörs på bifogade kartor, bilaga 1. I vissa områden har strandskyddet anpassats efter vägar, befintlig bebyggelse och dylikt genom att dessa har uteslutits ur strandskyddsområdet. Även vissa andra områden som saknar värden för strandskyddets syften har uteslutits. Där sådana anpassningar gjorts gäller redovisning i bilagda kartor.

Upplysningar

Enligt 7 kap. 14 § MB gäller beslutet omedelbart även om det överklagas.

Beslut om utvidgat strandskydd ger inte fastighetsägare rätt till ersättning (31 kap. 4 § MB).

Landområdena bibehåller det utökade strandskydd de haft sedan tidigare, med de undantag som anges ovan.

Vattenområdena har inte tidigare haft utvidgat strandskydd, men föreslås nu få det enligt vad som angetts ovan.

Detta förslag berör inte områden där strandskyddet upphävts i samband med detaljplan eller som saknar strandskydd på grund av att området var planlagt 1975 (och där planen fortfarande gäller). Om sådana detaljplaner i framtiden upphävs eller ersätts av en ny detaljplan gäller strandskyddet åter enligt MB 7 kap. 18g§. När detaljplaner upphävs eller ersätts bedömer Länsstyrelsen i det enskilda fallet om utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften.

Kroksjön vid Unnaryd, Fjällen och Jansbergssjön har för närvarande utvidgat strandskydd men Länsstyrelsen bedömer inte att det är motiverat enligt nuvarande lagstiftning. Det innebär att strandskyddet vid Kroksjön vid Unnaryd, Fjällen och Jansbergssjön genom detta beslut minskar till 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (d.v.s. generellt strandskydd).

Ärendets handläggning

År 2009 fick länsstyrelserna i uppdrag av regeringen att se över det utvidgade strandskyddet. Översynen har i Hallands län inriktats på de områden som sedan tidigare har utvidgat strandskydd. Områden som efter Länsstyrelsens granskning inte bedöms ha värden som motiverar ett utvidgat strandskydd har tagits bort. Under arbetets gång har kommunerna haft möjlighet att lämna synpunkter på såväl övergripande principer för arbetet med översynen som på enskilda områden.

Länsstyrelsen bjöd in kommunerna till diskussion om översynen 2011. Länsstyrelsen besökte alla kommuner 2012 för att diskutera konkreta exempel på gränsdragningar och principer. År 2013 ordnades dels ett seminarium om strandskyddet dit politiker och tjänstemän var inbjudna och dels ett möte där övergripande principer för arbetet diskuterades dit främst kommunernas planchefer och stadsbyggnadschefer bjöds in.

Ägare och innehavare av särskild rätt till marken har, med stöd av 24 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, förelagts att yttra sig över förslaget senast 1 oktober 2014. Föreläggandet har delgivits genom kungörelse, enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932). Förslaget har också remitterats till berörda myndigheter.

Skäl för Länsstyrelsens beslut

Bakgrund

Strandskyddslagstiftningen finns framförallt i 7 kap. 13-18h §§ MB. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Kring havet, sjöar och vattendrag råder sedan år 1975 generellt strandskydd om 100 meter på båda sidor om strandlinjen. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter om det behövs för att säkerställa strandskyddets syften.

Strandskydd har funnits i länet sedan 1950-talet. Det beslut om utvidgat strandskydd som de senaste decennierna gällt i Hallands län fattades av Länsstyrelsen 1975-06-30 (dnr 11.123-26-75).

Inom ett strandskyddsområde får, med vissa undantag, inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Inom många detaljplanelagda områden vid havet, sjöar och vattendrag råder strandskydd på områden planlagda som park och natur. Strandskyddet är i dessa detaljplaner upphävt på mark planlagd som kvartersmark för bebyggelse, verksamheter, vägar etc. Det finns också äldre detaljplaner (fastställda före 1975-07-01) där strandskydd aldrig har inträtt. Enligt 7 kap. 18g § MB samt 10 och 10a § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken inträder strandskydd i detaljplanelagt område när detaljplanen upphör att gälla eller ersätts med en ny detaljplan.

Den 1 juli 2009 trädde en ny strandskyddslagstiftning i kraft. Målet var bland annat att skapa större möjligheter att anpassa strandskyddet efter exploateringstrycket i olika delar av landet. En viktig förändring var att kommuner fick möjlighet att i inlandet peka ut s.k. LIS-områden, områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Ett antal sådana utpekade LIS-områden finns nu i Hylte kommun.

Angående det utvidgade strandskyddet anges det i övergångsbestämmelserna, lagen (2009:532) om ändring av miljöbalken, att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast i områden som har beslutats med stöd av 7 kap. 14 § MB i dess nya lydelse. Efter detta datum upphör således äldre beslut om utvidgat strandskydd att gälla.

Enligt regeringens proposition (2008/09:119) framgår att motiven för att utvidga strandskyddet tydligt ska preciseras i länsstyrelsernas nya beslut och att utvidgat strandskydd kan avse:

1. områden som omfattas av annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2–8 §§ MB som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,

5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Länsstyrelsens bedömning

Motiv att utvidga strandskyddsområdet

Hallands stränder är en värdefull naturtillgång med omfattande biologisk mångfald och en källa till rekreation och naturupplevelser. Strandskyddet möjliggör att människor nu och i framtiden fritt kan ströva utmed stränderna, att vistas där, bada eller bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskydd och allemansrätt gör vårt land unikt i ett internationellt perspektiv.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som utpekats som riksintressen för friluftsliv, naturvård med stöd av 3 kap. 6 § MB eller av riksintresse för rörligt friluftsliv (4 kap. 2 § MB), högexploaterad kust (4 kap. 4 § MB) eller Natura 2000 (4 kap. 8 § MB) generellt av värde för strandskyddets syften. Det innebär att hela kusten och många av sjöarna även fortsättningsvis bör omfattas, dock med undantag för områden som tydligt har förlorat sin betydelse för friluftsliv och för växt- och djurarter.

Miljöer med upplevelsevärden som bad, fiske, båtliv, svamp- och bärplockning, ovanliga geologiska formationer, ålderdomliga kulturlandskap och fornlämningar har värden för strandskyddet om de är eller på sikt kan bli tillgängliga för friluftslivet. Detta gäller särskilt stora sammanhängande naturområden, bullerfria områden och områden som ligger inom ca 10 kilometer från tätort. Enligt en omfattande enkätundersökning om friluftsliv och naturturism¹ är avkoppling det vanligaste önskemålet med att vistas i naturen. För att man ska kunna uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla måste, enligt undersökningen, avståndet till störande exploateringar vara minst 200 till 300 meter. Enligt Länsstyrelsens bedömning är behovet att långsiktigt säkerställa områden där det går att uppleva ostördhet i sig ett starkt motiv att bibehålla det utvidgade strandskyddet till minst 200 meter i ett antal sjöar som är eller har potential att bli attraktiva för friluftslivet. Dessa bör vara fördelade över hela länet.

---

¹ Naturvårdsverket. 2013. Rapport 6547.

Miljöer som har betydelse för rödlistade, fridlysta eller i regionen ovanliga djur- och växtarter utgör motiv för att utvidga strandskyddet. Sådana miljöer är enligt Länsstyrelsens bedömning nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt i skog, grova eller gamla träd, ängar, hedar, naturbetesmarker, hydrologiskt välbevarade myrmarker, sandmarker, limniska nyckelbiotoper och stora oexploaterade och svårtillgängliga områden. Även områden som bidrar till att knyta samman ovan nämnda miljöer har betydelse för arternas långsiktiga fortlevnad.

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Fiskeriverket fastställde 2006 en nationell strategi för genomförande av skydd enligt delmål 1 Levande sjöar och vattendrag². I strategin pekades ut nationellt värdefulla vatten som behöver ett långsiktigt skydd. Länsstyrelsen menar att dessa vatten bör omfattas av utvidgat strandskydd, både på land och ut i vattnet.

Grunda vattenområden har generellt höga biologiska värden genom att de utgör lek- och uppväxtområden för fisk, har hög biologisk produktion och är därmed viktiga för organismer som födosöker i vattnet samt hyser en stor andel av vattenväxter och bottendjur. Sådana vattenområden bör därmed enligt Länsstyrelsens mening omfattas av utvidgat strandskydd. Det finns även motiv att utvidga strandskyddet vid vattenområden som har betydelse för friluftslivet i form av t.ex. fiske, segling, kanoting eller skridskoåkning.

Länsstyrelsen bedömer vidare att värden för såväl växt- och djurliv som upplevelsevärden riskerar att gå förlorade om områden fragmenteras, varför det utvidgade strandskyddet kring en sjö i allmänhet ska fortsätta gälla hela sjön, även om värden för friluftslivet eller för växter och djur i nuläget saknas i vissa delar.

Områden där det inte är motiverat att utvidga strandskydd

Enligt Länsstyrelsens uppfattning finns det ett antal strandsträckor där en mindre strandskyddszon är motiverad med hänsyn till att de förlorat sina värden för friluftslivet och växt- och djurlivet. Motiv för en mindre strandskyddszon kan även finnas i vissa områden utpekade i kommunens översiktsplanering, till exempel inom områden för landsbygdsutveckling (LIS-områden).

Enligt Länsstyrelsens uppfattning ska bebyggelsegrupper och små bebyggda tomter inte omfattas av utvidgat strandskydd. Mindre ytor med naturmark som är helt omgärdade av bebyggelse har för det mesta inte heller sådana värden för friluftslivet eller för växter

---

² Naturvårdsverket. 2007. Rapport 5666.

och djur att det är motiverat med utvidgat strandskydd. Små oexploaterade ytor i annars bebyggda områden kan dock ha stor betydelse för friluftslivet om de bidrar till att knyta samman större värdefulla områden. Områden som skärs av från strandområdet av stora och hårt trafikerade vägar eller järnvägar kan ofta ha ett begränsat värde för strandskyddets syften men de kan också utgöras av exempelvis en utsiktsplats eller en viktig miljö för växter eller djur.

Föreslagna områden

I översynen har Länsstyrelsen granskat förekommande planeringsunderlag för att identifiera områden som har sådana värden för friluftslivet eller för växter och djur att det finns motiv att utvidga strandskyddet. Underlag som granskats är bland annat beskrivningar av riksintressen för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv samt skyddade områden, kulturmiljöprogram, kommunernas naturvårdsprogram, våtmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen, nyckelbiotopsinventeringen samt uppgifter om rödlistade arters förekomst. Denna översyn har endast omfattat de sjöar som redan har utvidgat strandskydd. Lagstiftningen ger Länsstyrelsen fortsatt möjlighet att, om det finns motiv, föreslå utvidgat strandskydd i ytterligare områden.

Hylte är en sjörik kommun med ca 250 sjöar. Länsstyrelsen menar att strandskyddet ska bibehållas på landområden vid de sex nedanstående sjöarna och utvidgas i vattenområden i sjöarna Bolmen, Mellan-Färgen, Södra Färgen och Unnen enligt vad som angetts ovan. Områdenas värden beskrivs närmare i bilaga 2.

Bolmen

Sjön Bolmen är en stor attraktionskraft för bygden och har utmärkta förutsättningar för ett varierat friluftsliv både på land och i vatten, med sin storlek och övärld, många vackra och intressanta natur- och kulturmiljöer och den relativa frånvaron av buller och bebyggelse. Tillgängligheten till Bolmen är god och turisterna är många, inte minst från Danmark och Tyskland, då E4:an ligger i nära anslutning öster om sjön. Även den Halländska delen av sjön är tillgänglig från väg. Området är utpekade som riksintresse för friluftslivet. Bolmen och dess omgivning har även betydelse för växt- och djurlivet med ett rikt fågelliv, många inslag av öppna kulturmarker och lövskog och den rika förekomsten av naturvårdsintressanta arter, t.ex. fiskar och fladdermöss.

Stora Färgen, Mellan-Färgen och Södra Färgen

Färgensjöarna utgör ett stort och vackert sjösystem med värden för både friluftslivet och djur- och växtliv. Värdena för friluftslivet utgörs av att området är naturskönt, varierat, har en relativ frånvaro av bebyggelse, är av betydande storlek, ger möjlighet till många olika friluftaktiviteter, ligger relativt nära tätorterna Hyltebruk och Lidhult och är lätt att nå med bil och cykel. Färgensjöarna har också stora värden för djur- och växtliv knutet till främst ädellövskog, betsmarker och grova träd. Även fågellivet och förekomster av sällsynta fladdermöss och vattenväxter är av vikt. Av särskilt värde är

områdets betydelse som mykologiskt referensområde. Hela södra Färgen och delar av Mellan-Färgen utgörs av riksintresse för naturvård och området kring Femsjö utgörs även av riksintresse för kulturmiljövård.

Jällunden

Jällunden är ett relativt tätortsnära ströv- och fritidsområde. Av särskild betydelse är de höga värdena för ett varierat friluftsliv i ett naturskönt, stort och orört område med vildmarkskänsla. Sjön har också värden för fågellivet och värdefulla biotoper i form av myr, betesmark och skog, liksom geologiska värden.

Unnen

Unnen har höga värden för både friluftsliv och djur- och växtliv. Av särskild betydelse är att det i området finns förutsättningar för att bedriva ett varierat friluftsliv, både på land och i vatten, i ett naturskönt och tätortsnära område av betydande storlek, med kulturhistoriska värden och relativt frånvaro av bebyggelse. Området har även värde som livsmiljö för fågellivet och rik förekomst av naturvårdsintressanta arter.

Förenlighet med andra områdesbestämmelser, planer och miljömål

Att bibehålla det utvidgade strandskyddet på landområden och att utvidga strandskyddet i vattenområden enligt vad som angetts ovan är enligt Länsstyrelsens bedömning förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser enligt hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Detta beslut bidrar till måluppfyllelsen för miljö kvalitetsmålen Hav i balans samt levande kust och skärgård, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt växt och djurliv, God bebyggd miljö, Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ingen övergödning.

Länsstyrelsen har granskat gällande översiktsplan och finner att förslaget inte strider mot de riktlinjer som finns i den. Länsstyrelsen bedömer att inom vissa av de LIS-områden som kommunen har pekat ut är naturvärdena eller värdena för friluftslivet så höga att det finns starka motiv att utvidga strandskyddet.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar mark som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § MB finner Länsstyrelsen att förordnandena inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Samlad bedömning

För att långsiktigt säkerställa strändernas natur- och friluftsvärden i Hylte kommun finner Länsstyrelsen sammantaget, med hänvisning till ovanstående och till de fördjupade beskrivningar som återfinns i bilaga 2, att det finns ett behov av att bibehålla det utvidgade strandskyddets till en bredd av 200 meter vid Bolmen, Stora Färgen, Mellan-Färgen, Södra Färgen, Jällunden och Unnen.

Inom områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt i sjöar som pekats ut som nationellt värdefulla vatten bör strandskyddet även utvidgas i vattnet till 200 meter, vilket innebär att det utvidgas i Bolmen, Mellan-Färgen, Södra Färgen och Unnen.

Länsstyrelsen bedömer vidare att det utvidgade strandskyddet bör upphävas i ett antal strandområden. Det gäller strandområden som enligt Länsstyrelsens bedömning inte behöver skyddas för att säkra strandskyddets syften, bland annat områden med bebyggelsegrupper, små obebyggda tomter samt hamn- och industrimark. Det gäller också ett antal strandsträckor där en mindre strandskyddszon är motiverad med hänsyn till kommunernas översiktsplanering, som inom områden för landsbygdsutveckling (LIS-områden). Det gäller även områden som har förlorat sina värden för friluftsliv och för växt- och djurlivet, bland annat hela Kroksjön, Fjällen och Jansbergssjön där det utvidgade strandskyddet upphävs.

Bilagor

Bilaga 1: Kartor (1-12)

Bilaga 2: Beskrivning av värdena

Bilaga 3: Beslut om kungörelsedelgivning och kungörelse